

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **D. Z.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 11 września 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt IX Ka 1657/23,

utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej

z dnia 25 lipca 2023 r., sygn. akt II K 254/23,

**1. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu pierwszej instancji i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.**

umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;

**2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża
Skarb Państwa.**

Michał Laskowski

Piotr Mirek

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej, wyrokiem łącznym z dnia 25 lipca 2023 r., sygn. akt II K 254/23, w sprawie D. Z., skazanego prawomocnymi i podlegającymi wykonaniu wyrokami:

1. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 1 marca 2016 r., sygn. akt II K 528/15, w którym połączono kary:
 1. pozbawienia wolności orzeczone przez ten Sąd w sprawach o sygn. akt: II K 976/11, II K 18/14, II K 776/13, II K 308/14 oraz II K 450/15 i wymierzono karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności,
 2. grzywny orzeczone w sprawach o sygn. akt: II K 976/11, II K 18/14 oraz II K 776/13 i wymierzono karę łączną 130 stawek dziennych po 15 zł każda;
 3. wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 22 stycznia 2018 r., sygn. akt II K 532/16:
 1. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za popełnione w okresie od 21 stycznia 2015 r. do 3 lutego 2015 r. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,
 2. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności za popełnione w dniach 10 i 28 lutego 2015 r. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,a następnie w ich miejsce wymierzono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 i § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 81 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami Covid-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzeniu układu w związku z występowaniem Covid-19 w zw. z art. 85a k.k. połączył orzeczone wobec skazanego kary pozbawienia wolności wymierzone w sprawach Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej o sygn. akt: II K 976/11, II K 18/14, II K 776/13, II K 308/14, II K 450/15 i II K 532/16 i w ich miejsce wymierzył karę łączną 5 lat pozbawienia wolności.

Pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w łączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania.

Powyższy wyrok zaskarżony został apelacją obrońcy skazanego. Sąd Okręgowy w Kielcach nie uwzględnił apelacji i wyrokiem z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt IX Ka 1657/23, utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Generalny i zaskarżając go w całości na korzyść skazanego zarzucił rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na utrzymaniu w mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 25 lipca 2023 r., sygn. akt II K 254/23, na mocy którego połączono skazanemu D. Z. jednostkowe kary pozbawienia wolności: objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 1 marca 2016 r., sygn. akt II K 528/15 i z wyroku Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 22 stycznia 2018 r., sygn. akt II K 532/16 i w ich miejsce wymierzono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności w sytuacji, gdy kary łączne, obejmujące tożsame jednostkowe kary pozbawienia wolności wcześniej weszły w skład kary łącznej orzeczonej wobec tego samego skazanego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 31 października 2023 r., sygn. akt IX K 1110/23, który uprawomocnił się w dniu 8 listopada 2023 r., w pierwszej instancji, a więc w czasie toczącego się przed Sądem Okręgowym w Kielcach postępowania odwoławczego, w sprawie o sygn. akt IX Ka 1657/23, co skutkowało zaistnieniem ujemnej przesłanki procesowej, nakazującej umorzenie postępowania.

W konkluzji kasacji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz utrzymanego nim w mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej, sygn. akt II K 254/23 i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, a to pozwoliło uwzględnić ją w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z dyspozycją art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się. Jak słusznie zauważa skarżący, przepis ten ma zastosowanie również do postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Oznacza to, że w sytuacji gdy w stosunku do tej samej osoby zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, w których węzłem kary łącznej objęto te same skazania, wyrok który uprawomocnił się później dotknięty jest w tym zakresie rażącym naruszeniem prawa, stanowiącym tzw. bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Taka właśnie sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, co obligowało Sąd Okręgowy w Kielcach, jako sąd odwoławczy, aby z urzędu uchylić zaskarżony apelacją obrońcy skazanego wyrok łączny wydany w sprawie o sygn. akt II K 254/23 i umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Wyrok łączny Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 25 lipca 2023 r., sygn. akt II K 254/23, dotyczy tej samej materii, co wyrok łączny Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 31 października 2023 r. o sygn. akt IX K 1110/23, którym orzeczono wobec tego samego skazanego karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, w wyniku połączenia dwóch kar łącznych pozbawienia wolności orzeczonych przez Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej w sprawach o sygn. akt: II K 528/15 i II K 532/16, czyli kar obejmujących te same kary jednostkowe, co w sprawie o sygn. akt II K 254/23.

W realiach niniejszej sprawy doszło do swoistego zazębienia postępowań toczących się przed Sądem Rejonowym w Skarżysku Kamiennej oraz przed Sądem Rejonowym w Kielcach. Choć Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej jako pierwszy wszczął postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, to jednak Sąd Rejonowy w Kielcach pierwszy wydał wyrok kończący prawomocnie postępowanie, co nastąpiło w dniu 8 listopada 2023 r. Z chwilą uprawomocnienia się wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach dalsze procedowanie i wyrokowanie w sprawie, której dotyczy kasacja, obarczone było wadą, stanowiącą bezwzględną przyczynę odwoławczą.

Bez znaczenia dla jej stwierdzenia pozostaje to, że zakres przedmiotowy postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Kielcach w sprawie o sygn. akt IX K 1110/23 był szerszy (objęto nim również dwa kolejne wyroki wydane

w stosunku do D. Z. - Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 323/23 i Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 28 czerwca 2023 r., sygn. akt IX K 700/23), jak i to, że orzekające w przedmiocie wyroku łącznego Sądy odmiennie wykladały stosowane przez siebie przepisy (w sprawie o sygn. akt II K 254/23 przyjęto, że łączeniu podlegają kary jednostkowe, a w sprawie o sygn. akt IX K 1110/23 połączono kary łączne). Istotne jest, że karą łączną orzeczoną wyrokiem łącznym wydanym w sprawie o sygn. akt II K 254/23 objęto kary orzeczone tymi samymi wyrokami jednostkowymi, które zostały ujęte w karze łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym w sprawie o sygn. akt IX K 1110/23.

Mając na względzie powyższe, należy uznać, że wydając zaskarżony wyrok, Sąd Okręgowy w Kielcach – niezależnie od charakteru przyczyn zaistnienia takiego stanu rzeczy - orzekał w kwestii, co do której postępowanie zostało już wcześniej prawomocnie zakończone. Z tego względu należało uchylić zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 25 lipca 2023 r., sygn. akt II K 254/23, zaś postępowanie umorzyć.

O wydatkach związanych z rozpoznaniem kasacji orzeczono po myśli art. 638 k.p.k.

Michał Laskowski Piotr Mirek Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

[ał]